

ÚTVAR: Odbor živočišných komodit a ochrany zvířat
ČÍSLO ÚTVARU: 13140

SPISOVÁ ZN.: MZE-19900/2022-13143
NAŠE ČJ.: MZE-19900/2022-13143

VYŘIZUJE: JUDr. Jana Traplová
TELEFON: 221812346
E-MAIL: Jana.Traplova@mze.cz
ID DS: yphaax8

ADRESA: Těšnov 65/17, Nové Město, 110 00 Praha 1

DATUM: 7. 4. 2022

Vyjádření k výjimkám ze zakázaných činností s volně žijícími zvířaty pro výcvik nebo veřejné vystoupení loveckého dravce, sokola nebo sovy chovaných k sokolnickému využití

Ministerstvo zemědělství, odbor živočišných komodit a ochrany zvířat, oddělení ochrany zvířat (dále jen „Ministerstvo zemědělství“), je gestorem zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“), a také je podle tohoto zákona příslušným orgánem ochrany zvířat a projednává, koordinuje a kontroluje plnění úkolů na úseku ochrany zvířat. V souladu s touto svojí funkcí vydal odbor živočišných komodit a ochrany zvířat ve spolupráci s odborem státní správy lesů, myslivosti a rybářství, který je gestorem zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o myslivosti“), toto: „Vyjádření k výjimkám ze zakázaných činností s volně žijícími zvířaty pro výcvik nebo veřejné vystoupení loveckého dravce, sokola nebo sovy chovaných k sokolnickému využití“.

Výjimka ze zakázaných činností s volně žijícími zvířaty uvedená v § 14a odst. 1 písm. b) a c) zákona na ochranu zvířat se vztahuje na chovatele loveckého dravce, včetně sokola, pokud je držitelem povolení vydaného orgánem státní správy myslivosti k použití loveckých dravců v sokolnictví podle § 44 odst. 2 zákona o myslivosti. Povolení podle tohoto ustanovení zákona o myslivosti obdrží pouze ten, kdo složil sokolnické zkoušky a je členem v sokolnické organizaci.

Výjimka ze zakázaných činností s volně žijícími zvířaty uvedená v § 14a odst. 1 písm. b) a c) zákona na ochranu zvířat se vztahuje na chovatele druhu sovy, který je zvěří [tedy jen výr velký (*Bubo bubo*)], pokud je držitelem povolení k chovu zvěře v zajetí vydaného orgánem státní správy myslivosti podle § 7 odst. 1 zákona o myslivosti. Tím je doložena legálnost chovu zvířete.

Také u sov předpokládá zákon na ochranu zvířat sokolnické využití, to ale není třeba dokládat složením sokolnické zkoušky nebo členstvím v sokolnické organizaci. Je na chovateli sovy, jak doloží, že zvíře chová k sokolnickému využití. Výcvik takových sov musí probíhat stejně jako v sokolnictví, sovy musí být uvázaný poutky k posedu, atd.

Odůvodnění ve vztahu k zákonu na ochranu zvířat

Ustanovení § 14a zákona na ochranu zvířat upravuje zakázané činnosti s volně žijícími zvířaty. Ustanovení § 14a odst. 1 písm. b) a c) tohoto zákona uvádí:

„Je zakázáno

b) provádět zvláštní způsob výcviku pro přípravu a provedení triků nebo výkonu v cirkuse, divadelním a varietním představení, filmu, televizním programu nebo podobném veřejném představení (dále jen "drezúra"), **s výjimkou výcviku nebo veřejného vystoupení loveckého dravce, sokola nebo sovy chovaných k sokolnickému využití a cílených pohybových aktivit zvířat v zoologických zahradách s platnou licencí podle zvláštního právního předpisu^{1b)} konaných za účelem vzdělávacím či v zájmu zvířat,**

1. u primátů, ploutvonožců, kytovců, nosorožců, hrochů a žiraf narozených od 1. března 2004 včetně,

2. u jedinců ostatních volně žijících druhů zvířat narozených od 1. ledna 2022 včetně, a k těmto účelům s nimi vstupovat na území státu, nebo

c) množit nebo jinak nabývat nově narozené jedince volně žijících druhů zvířat za účelem jejich drezúry či veřejného předvádění v delfináriích, cirkusech a podobných zařízeních zaměřených na předvádění drezúry zvířat, **s výjimkou výcviku nebo veřejného vystoupení loveckého dravce, sokola nebo sovy chovaných k sokolnickému využití.**“

Předně je nutno uvést, že ustanovení § 14a odst. 1 písm. b) a c) zákona na ochranu zvířat je výsledkem pozměňovacích návrhů uplatněných v průběhu projednávání novely zákona na ochranu zvířat v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Znění, které bylo zasláno Ministerstvem zemědělství do Poslanecké sněmovny, bylo odlišné.

V průběhu projednávání novely zákona na ochranu zvířat v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR byl uplatněn tento pozměňovací návrh:

„V § 14a odst. 1 písm. b) a c) se za slova „s výjimkou výcviku“ vkládají slova „nebo veřejného vystoupení“, za slovo „dravce“ se vkládají slova „, sokola nebo sovy“ a slovo „chovaného“ se nahrazuje slovem „chovaných“.“

Uvedený pozměňovací návrh byl odůvodněn takto:

„Jedná se o napravení pojmové nepřesnosti.

V ustanoveních § 14a odst. 1 písm. b) a c) jsou stanoveny výjimky ze zákazu drezúry a zákazu množení a nabývání nově narozených jedinců volně žijících druhů zvířat pro loveckého dravce chovaného k sokolnickému využití. V těchto ustanoveních musejí být doplněni sokolí a sovy, kteří jsou také tradičně chováni k sokolnickému využití, není je však možno mezi dravce zařadit. Na základě přehodnocování taxonů došlo k vyčlenění řádu sokolů z řádu dravců, z tohoto důvodu musejí být sokolí výslovně uvedeni.“

Co se týče loveckých dravců a sokolů, došlo k taxonomickým změnám. *Falconiformes* byl latinský název používaný pro řád dravců, do něhož byla řazena jako jedna z čeledí čeleď sokolovití (*Falconidae*). Jelikož bylo na základě publikovaných fylogenetických analýz (2006, 2008) prokázáno, že sokolovití nejsou přímo příbuzní s dravci, vznikly řády *Falconiformes* – sokolí a řád *Accipitriformes* - dravci.

Na tuto skutečnost reaguje také vyhláška č. 451/2021 Sb., o ochraně druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, která nabyla účinnosti dne 1. 1. 2022. V této vyhlášce oproti právní úpravě obsažené ve vyhlášce č. 411/2008 Sb. došlo ke změně latinského názvu řádu dravců. Slovo „*Falconiformes*“ bylo nahrazeno slovem „*Accipitriformes*“.

Zákon na ochranu zvířat nehovoří obecně o výcviku nebo veřejném vystoupení loveckého dravce, sokola nebo sovy bez dalšího, ale uvádí, že se jedná o loveckého dravce, sokola nebo sovu chované k sokolnickému využití. Výjimka uvedená v zákoně na ochranu

zvířat se tedy netýká všech dravců, sokolů a sov, ale pouze dravců, sokolů a sov, kteří jsou chováni k sokolnickému využití.

Zatímco slova „dravec, sokol a sova“ jsou v § 14a zákona na ochranu zvířat použita v jednotném čísle, slova „chovaných k sokolnickému využití“ jsou za těmito slovy uvedena v čísle množném. To znamená, že požadavek sokolnického využití se vztahuje na dravce, sokola i sovu.

Také výše uvedené odůvodnění pozměňovacího návrhu k novele zákona na ochranu zvířat uvádí výslovně: „*V těchto ustanoveních musejí být doplněni sokoli a sovy, kteří jsou také tradičně chováni k sokolnickému využití*“.

Zákon na ochranu zvířat neuvádí, jakým způsobem má být sokolnické využití dravce, sokola nebo sovy prokazováno.

Odůvodnění ve vztahu k zákonu o myslivosti

Podle zákona o myslivosti je nutné:

- povolení podle § 44 odst. 2 zákona o myslivosti k chovu loveckého dravce, včetně loveckého sokola,
- povolení podle § 7 odst. 1 zákona o myslivosti k chovu výra velkého a dravců, kteří jsou zvěří a nejsou chováni k sokolnickému využití (tedy nejsou chováni s povolením podle § 44 odst. 2 zákona o myslivosti).

Ustanovení § 44 odst. 2 zákona o myslivosti uvádí: „*Loveckým dravcem se rozumí dravec chovaný k sokolnickému využití; nemusí jít o druh zvěře uvedený v § 2 písm. c). **Použití loveckých dravců v sokolnictví povoluje orgán státní správy myslivosti. Držení a chov loveckého dravce jsou možné jen s povolením podle předpisů o ochraně přírody²³⁾ a za podmínek v povolení uvedených. Držitel loveckého dravce musí mít složený sokolnické zkoušky a být členem sokolnické organizace.***“⁶⁾

Zákon o myslivosti tedy v ustanovení § 44 odst. 2 upravuje pojem lovecký dravec. Tento právní předpis vychází ze starších taxonomických členění ptáků. Taxonomické členění však není právně závazné, často se v průběhu let významně mění a je častým rozparem mezi osobami, které se zabývají samotnou taxonomií. **Dle § 44 odst. 2 zákona o myslivosti je loveckým dravcem každý dravec, včetně sokolů (sokolovitých), a také včetně dravců, kteří nejsou zvěří podle § 2 písm. c) zákona o myslivosti.** Pro jejich využití v sokolnictví je nutné povolení orgánu státní správy myslivosti. Sokolnickým využitím se rozumí využití sokolnických praktik, které nejsou s žádnou jinou aktivitou člověka zaměnitelné, například uvázání dravce sokolnickými poutky, nesení na pěsti sokolníka, výcvik příletů na rukavici či vábítka. Z důvodu zajištění odbornosti pro tuto specifickou činnost je nutné, aby držitel dravce měl odpovídající vzdělání, což je zajištěno složením sokolnické zkoušky.

Je třeba zdůraznit, že každý právní předpis vymezuje pojmy pro svoje účely. Skutečnost, že zákon na ochranu zvířat v ustanovení § 14a rozlišuje loveckého dravce a sokola, neznamená automaticky, že stejné rozlišení je nutno aplikovat v zákoně o myslivosti. Zákon o myslivosti v tomto směru novelizován nebyl. Ustanovení o loveckých dravcích se v zákoně o myslivosti vztahuje také na sokoly.

Zákon o myslivosti hovoří v § 44 odst. 2 výslovně pouze o loveckých dravcích (dravec chovaný k sokolnickému využití) a nezmiňuje sovy chované k sokolnickému využití. Ve vztahu k sovám chovaným pro sokolnické využití se tedy nevydává povolení podle § 44 odst. 2 zákona o myslivosti. Sovy nejsou a nebyly nikdy řazeny mezi dravce. Proto nejsou sovy výslovně uvedeny v § 44 zákona o myslivosti a není nutné pro jejich využití v sokolnictví žádat o povolení orgánu státní správy myslivosti.

Jestliže nebylo držiteli dravce (včetně sokolovitého), který je zvěří, vydáno povolení podle § 44 odst. 2 zákona o myslivosti, vztahují se na něj povinnosti uvedené v § 7 odst. 1 zákona o myslivosti. Z tohoto ustanovení citujeme: „**Chov zvěře v zajetí je možný jen se souhlasem orgánu státní správy myslivosti.** K žádosti o udělení souhlasu předkládá žadatel vyjádření veterinárních orgánů⁵ a orgánů na ochranu zvířat proti týrání⁷ k navrhovaným podmínkám chovu. Souhlasu není třeba, jde-li o chov zvěře v zoologické zahradě zřízené obcí nebo krajem nebo jde-li o držení a chov loveckých dravců. Za chov zvěře v zajetí se nepovažuje krotký chov nebo polodivoký chov zvěře prováděný pro účely zazvěřování honiteb, péče o zraněnou zvěř prováděná uživatelem honitby po nezbytnou dobu, záchranné chovy a stanice potřebné péče o zraněné živočichy zřizované podle předpisů o ochraně přírody.⁸ Záchranné chovy zvláště chráněných živočichů a péče o zraněné živočichy zvláště nechráněné, pokud jsou zvěří, lze však provádět jen v zařízeních schválených také orgánem státní správy myslivosti. Vypouštění jedinců z těchto zařízení do honitby lze provádět jen po projednání s orgánem státní správy myslivosti a s vědomím držitele a uživatele honitby.“

Povinnosti uvedené v § 7 odst. 1 zákona o myslivosti se vztahují také na chovatele druhu sovy, který je zvěří, tedy výr velký (*Bubo bubo*).

Závěr

Toto vyjádření Ministerstva zemědělství není právně závazné a Ministerstvo zemědělství jej vydalo s vědomím, že výklad právních předpisů je v České republice oprávněn provádět pouze soud. Vyjadřuje však odborný názor Ministerstva zemědělství na tuto problematiku, a to podle právního stavu ke dni jeho zpracování.

Ing. Pavel Hák
ředitel odboru